

Samenvatting

Inleiding

Hierbij presenteert het college u de programmabegroting voor 2025 en het meerjarenperspectief voor de periode 2026-2028. In lijn met het coalitieakkoord en het collegewerkprogramma realiseert het college de gestelde doelen binnen de diverse programma's en producten op inhoud en binnen de financiële kaders.

Onderstaand treft u per programma een samenvatting op inhoud aan. Daarna wordt op beknopte wijze de totstandkoming van de begrotingssaldi voor 2025-2028 gepresenteerd. Voor een meer gedetailleerde beschrijving en uitsplitsing in baten en lasten per product verwijzen we u graag naar de programma's verderop in deze begroting.

Tot slot vindt u in deze samenvatting een korte weergave van de gevolgen van deze programmabegroting voor de weerstandsratio, de lastenontwikkeling voor onze inwoners en het subsidieplafond.

Programma 1 Sociaal Domein

Naast dat het hulp- en ondersteuningsaanbod voor onze inwoners de komende jaren op niveau moet blijven, zal de ontwikkeling van Vraagwijzer Woensdrecht centraal staan. De realisatie van Vraagwijzer Woensdrecht zal via twee ontwikkelijnen vorm krijgen:

1. Ontwikkelijn Uitvoering: Het via een inwoner-ondersteuningsplan sturen en procesregie voeren op de bijdrage van partners in het voorliggend veld en aanbieders van maatwerkvoorzieningen;
2. Ontwikkelijn Organiseren Aanbod: Koppeling voorliggend aanbod en maatwerkvoorzieningen (ten behoeve van op- en afschaling hulp en ondersteuning).

Dat kunnen we niet alleen realiseren, bovenstaande pakken we op met onze partners.

Programma 2. Ruimte

Om het tekort van woningen op de woningmarkt tegen te gaan zal Woensdrecht de komende jaren investeren in de realisatie van extra woningen verdeeld over de kernen. We houden daarbij oog voor de behoefte die er is bij onze eigen inwoners. Eigen grond wordt aangewend om woningen te ontwikkelen. Hiertoe zullen nieuwe grondexploitaties worden vastgesteld. Met particuliere initiatiefnemers worden anterieure overeenkomsten aangegaan. Daarnaast worden afspraken gemaakt met woningcorporaties als het gaat om het aandeel huurwoningen en het stimuleren van de verduurzaming van de woningvoorraad.

Vanaf 1 januari 2024 vormt de Omgevingswet het wettelijke kader voor de fysieke leefomgeving. De wet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen, werken en ontspannen. Onder de Omgevingswet kunnen we ruimtelijke plannen mogelijk maken met een omgevingsplan. Het omgevingsplan vervangt uiterlijk 31 december 2031 alle bestemmingsplannen in de gemeente.

Op het gebied van recreatie en toerisme blijven we investeren in aansprekende evenementen die bijdragen aan de merkontwikkeling van Woensdrecht. Met recreatieondernemers wordt samen nagedacht over initiatieven om meer recreanten en toeristen aan onze gemeente te binden. Daarbij wordt ingezet op verbetering van verblijfsvoorzieningen, buitenruimte, gastvrijheid, bereikbaarheid en promotie. In regionaal verband wordt samengewerkt aan versterking van de Brabantse Wal.

Woensdrecht blijft zich profileren als wandel-, fiets- en wielergemeente. Wielerevenementen willen we blijven ondersteunen en de fietsvoorzieningen, zoals MTB-netwerk en routenetwerk, zijn van een aantrekkelijk niveau. Daarnaast faciliteren we ook andere sporten in onze gemeente.

Programma 3. Leefomgeving

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. De duurzaamheidsvisie (2017-2035) heeft als doel de gemeente in 2035 energie- en klimaatneutraal te maken. Deze visie wordt herijkt en aangepast aan de nieuwste inzichten. Verder denken we op een duurzame en klimaatbestendige manier en handelen daarnaar in de ontwikkeling en uitvoering van plannen op alle beleidsterreinen. We stellen ook een nieuw uitvoeringsprogramma duurzaamheid op.

We kijken wat we als gemeente zelf kunnen doen in de openbare ruimte en met instrumenten zoals onze inkoop. Hierin vervullen we een voorbeeldfunctie. Het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties worden zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energie-neutraal) uitgangspunt. Op basis van wijkscans gaan we kijken welke wijken kansrijk zijn voor een snelle transitie naar aardgasvrij. Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen en ondernemers/bedrijven. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we ook de kwetsbare huishoudens.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn tegen een gedwongen uitkoop van onze agrariërs. We zetten in op maatwerk.

Op het gebied van mobiliteit zoeken we naar innovatieve toepassingen met betrekking tot elektrisch vervoer. We onderzoeken de haalbaarheid van een snel-fietspad samen met de ontwikkeling van een mobiliteitshub.

Programma 4. Economie

De gemeente Woensdrecht is gelegen op een unieke geografische locatie tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is hierdoor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijvigheid. Er is een aantal grote werkgevers, waaronder bedrijven op het vlak van luchtvaart gebonden onderhoud. Het Midden- en kleinbedrijf vormt een onmisbare voorziening binnen onze kernen. Het is voor de leefbaarheid belangrijk om dit in stand te houden. Hierbij is een goede relatie tussen gemeente en ondernemers van belang.

Op economisch vlak blijven we lokaal starters ondersteunen. We versterken onze netwerken met ondernemers om samenwerking te stimuleren. We werken vanuit de nieuwe economische visie. We stimuleren de verbinding tussen overheid, onderwijs en ondernemers om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen. We intensiveren de contacten met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.

Op regionaal niveau werken we samen met de RWB/REWIN, onderwijs en bedrijfsleven. In de stedelijke Regio West-Brabant West werken we vanuit een Regionale Investeringsagenda om de economische structuur van West-Brabant te versterken.

Samen met Saver N.V. zetten we in op het verbeteren van afvalscheiding, met als doel het restafval te verminderen volgens de VANG-doelstellingen. In samenhang kijken we naar educatieve mogelijkheden om inwoners te motiveren tot betere afvalscheiding.

De ontwikkeling van Business Park Aviolanda is belangrijk voor Woensdrecht en de regio West-Brabant. Het is met Vliegbasis Woensdrecht ons vlaggenschip van de topsector maintenance. Business Park Aviolanda en de vliegbasis maken een snelle ontwikkeling door richting een campus. Defensie, bedrijfsleven en onderwijs werken daarbij nauw met elkaar samen op het gebied van vliegtuigonderhoud, zowel militair als civiel. Er is veel aandacht voor innovatie en specialisatie, bijvoorbeeld op het gebied van onderhoud van nieuwe materialen, zoals composieten en de toepassing van drones. Cruciaal voor de ontwikkeling van het onderhoudscluster is de aandacht voor goede scholing, werkgelegenheid, huisvesting, bereikbaarheid en de zorg voor een goede en aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor personeel en studenten (ofwel de zorg voor Bekwaam, Baan en Bestaan). Samen met de partners hebben wij een Human Capital Agenda 2.0 opgesteld.

Programma 5. Bestuurskracht

Als bestuurskrachtige gemeente wil Woensdrecht ook de veerkracht van de gemeenschap optimaal ondersteunen. De lokale overheid moet luisteren en samenwerken om in te kunnen spelen op de dynamiek in haar omgeving. Dat betekent dat onze dienstverlening op orde moet zijn. Iedereen - bestuurders, relaties, inwoners en medewerkers - moet zich welkom voelen in Woensdrecht.

We zetten in op samenwerking in de regio om met name kansen te benutten die regionale plannen en agenda's ons bieden.

Het college geeft in samenwerking met de gemeenteraad invulling aan de eigen beleidsprioriteiten. Deze beleidsprioriteiten zijn samengevat in het Collegewerkprogramma 2022-2026 "Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht".

We zijn ons bewust van de dynamiek in de omgeving en de risico's en kansen die deze met zich meebrengt. Daarom blijven we alert op onze rechtmatigheid, integriteit, financiële controle en blijven we investeren in onze medewerkers en in goed werkgeverschap.

Budgetrecht van de raad

Op grond van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2023 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale baten en lasten per programma (art 5.1). Deze zijn aan het begin van elk programma in tabelvorm weergegeven. Het college verdeelt de door de raad op programmaniveau vastgestelde middelen over de producten. Daarbij houdt het college zowel rekening met regulier werk als met de geactualiseerde ambities uit het collegewerkprogramma. Binnen ieder programma treft u per product een tabel aan die de toedeling over de producten weergeeft. Daarnaast informeren wij u op programmaniveau over nut en noodzaak van de voorgenomen nieuwe investeringen. Bij de begrotingsbehandeling kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. Het totaal van de nieuwe investeringen wordt bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd (art. 5.2).

Financieel meerjarenperspectief

Belangrijk uitgangspunt bij de realisatie van onze doelstellingen en effecten is het voeren van een goed financieel beleid om een sluitende (meerjaren)begroting 2025 te realiseren met een in financieel

opzicht gezond meerjarenperspectief. Met het huidige meerjarenperspectief zijn we daar als college in geslaagd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings- wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten							
1. Sociaal Domein	7.764.646	1.764.070	9.528.716	8.675.093	8.629.596	8.587.260	8.561.297
2. Ruimte	2.463.485	556.450	3.019.935	2.657.190	1.912.353	836.506	847.490
3. Leefomgeving	2.591.726	91.179	2.682.905	2.819.721	2.833.725	2.866.175	2.866.175
4. Economie	3.309.555	41.000	3.350.555	3.320.095	3.320.095	3.320.095	3.320.095
5. Bestuurskracht	47.979.813	7.278.323	55.258.136	49.765.009	47.794.871	48.212.019	48.008.302
Totaal Baten	64.109.225	9.731.022	73.840.247	67.237.108	64.490.640	63.822.055	63.603.359
Lasten							
1. Sociaal Domein	-31.993.578	-2.294.408	-34.287.986	-36.504.832	-36.433.208	-36.223.418	-36.333.813
2. Ruimte	-2.374.284	-1.304.520	-3.678.804	-2.704.238	-1.943.504	-1.748.781	-1.825.667
3. Leefomgeving	-8.085.252	-973.795	-9.059.047	-8.097.147	-8.087.547	-7.994.220	-7.933.943
4. Economie	-3.036.382	-20.000	-3.056.382	-2.979.555	-2.966.582	-2.944.063	-2.943.946
5. Bestuurskracht	-16.231.807	-1.553.760	-17.785.567	-16.411.910	-16.414.067	-16.222.464	-16.259.428
Totaal Lasten	-61.721.303	-6.146.483	-67.867.786	-66.697.682	-65.844.908	-65.132.946	-65.296.797
Saldo	2.387.922	3.584.539	5.972.461	539.426	-1.354.268	-1.310.891	-1.693.438
Onttrekkingen							
5. Bestuurskracht	603.847	2.878.785	3.482.632	1.602.220	942.387	1.252.326	759.053
Stortingen							
5. Bestuurskracht	-978.257	-2.255.091	-3.233.348	-1.898.444	-1.224.740	-749.601	-272.101
Mutaties reserves	-374.410	623.694	249.284	-296.224	-282.353	502.725	486.952
Resultaat	2.013.512	4.208.233	6.221.745	243.202	-1.636.621	-808.166	-1.206.486

Verloop meerjarenperspectief sinds Perspectievennota 2025-2028

In de volgende tabel wordt zichtbaar gemaakt hoe het begrotingssaldo gewijzigd is ten opzichte van de op 3 juli 2024 door de gemeenteraad vastgestelde Perspectievennota 2025-2028.

Overzicht begrotingssaldo		2024	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo Perspectievennota (incl. Meicirculaire 2024)		2.195.369	695.526	-	-136.110	-433.150
				1.028.242		
	<i>Structureel</i>	<i>2.232.923</i>	<i>786.706</i>	<i>-</i>	<i>-554.110</i>	<i>-433.150</i>
				<i>1.146.826</i>		
Ontwikkelingen:						
A	Financiële tussenrapportage Eerste kwartaal 2024 (Besluit gemeenteraad 16-05-2024)	-497.143	0	0	0	0
B	Financiële tussenrapportage Tweede kwartaal 2024 (Besluit gemeenteraad 12-09-2024) (excl. Meicirculaire 2024)	4.563.816	0	0	0	0
C	Septembecirculaire 2024*	210.226	105.272	186.583	371.280	287.654
D	Grex Bergsestraat Huijbergen (Besluit gemeenteraad 20 juni 2024)	-40.297	-80.593	-38.883	-38.888	-38.888
E	Indexering Jeugdzorg	0	-183.000	-420.000	-618.000	-618.000
F	Indexering lokale heffingen en Leges, waaronder toepassing inflatiecorrectie 3,24% (mutatie CPI juni 2024)	0	204.029	209.939	211.889	214.452
G	Doorrekening Personeelsstaat (6% ingeschatte verhoging CAO, inschalingen en pensioenen)	0	-657.095	-657.095	-712.295	-712.295
H	Voordelig resultaat aanbesteding Kleinschalig Collectief Vervoer (RWB)	0	110.470	94.332	106.411	104.537
X	Overige mutaties incl. regulier staatwerk begroting	0	48.593	16.745	7.547	-10.796
Geactualiseerd Begrotingssaldo		6.431.971	243.202	-	-808.166	-
				1.636.621		1.206.486
	Correctie voor incidentele baten en lasten om het structureel saldo te kunnen bepalen**		305.000	144.000	-419.000	1.000
Geactualiseerd structureel saldo		6.431.971	548.202	-	-	-
				1.492.621	1.227.166	1.205.486

*) Wordt voor 2024 verwerkt in de begrotingswijziging bij de Financiële tussenrapportage derde kwartaal 2024

**) Door alle incidentele baten en lasten uit de begroting te filteren resteert het structureel saldo waarop de toezichthouder toetst.

Leeswijzer: In 2025 zijn de incidentele lasten hoger dan de incidentele baten. Per saldo resteert een last van 305.000 euro.

Als we die resterende last uit de begroting filteren stijgt het saldo met 305.000 euro. Dit resulteert in een geactualiseerd structureel saldo van € 548.202

Zie voor verdere specificatie het Overzicht van incidentele baten en lasten.

Weerstandratio

De weerstandratio wordt berekend door het geraamde weerstandsvermogen te delen door het totaal aan geraamde risico's. Dit leidt tot een waarde van de weerstandratio per 31-12-2025 van 3,7.

Voor verdere details over de totstandkoming van de ratio verwijzen we graag naar Paragraaf 3: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Onze gemeente Woensdrecht streeft naar een weerstandratio die beoordeeld wordt als ruim voldoende. In deze Programmabegroting 2025 wordt deze doelstelling ruimschoots gehaald.

Weerstandratio	Beoordeling
Groter dan 2.0	Uitstekend

1,4 tot 2.0	Ruim Voldoende
1.0 tot 1.4	Voldoende
0.8 tot 1.0	Matig
0.6 tot 0.8	Onvoldoende
Kleiner dan 0.6	Ruim Onvoldoende

Lastenontwikkeling

Woensdrecht kent een gemiddeld belastingniveau. De COELO-Atlas 2024, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 345 binnengemeentelijke tariefgebieden in Nederland staat Woensdrecht op plaats 103. Er zijn dus 102 gemeenten die lagere woonlasten hebben en 242 met hogere woonlasten.

Subsidieplafond

Op grond van de Algemene Subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2023 stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Het plafond is verruimd door verhoging van subsidie aan bibliotheek West-Brabant (hogere bijdrage per inwoner) en als gevolg van indexeringen van budgetsubsidies. Deze mutaties zijn reeds in de perspectievennota verwerkt. Het totaalbedrag van het subsidieplafond komt hiermee voor 2025 op € 2.251.752. Ook is er jaarlijks voor de subsidieregeling “Eenmalige subsidies Woensdrecht” € 8.143 beschikbaar.

